

گفت و گو با دکتر علی امیدی، استاد علوم سیاسی

انتخابات ریاست جمهوری آمریکا و توافق هسته‌ای با ایران

نگار احمدی
گروه بین الملل

سخن گفتن از رییس جمهوری آینده آمریکا هنوز خیلی زود است؛ اما انتخاب هریک از سه احتمال موجود دو حزب دمکرات و جمهوری خواه (هیلاری کلینتون، برنی سندرز و دونالد ترامپ)، می تواند در آینده رابطه آمریکا و ایران تأثیرات متفاوتی به جای بگذارد. نسل فردا در گفت و گو با دکتر علی امیدی، استاد علوم سیاسی به بررسی این موضوع پرداخته است. متن این گفت و گو را در نظر می گذارید:

چه تفاوتی میان کاندیداهای انتخابات ریاست جمهوری آمریکا وجود دارد؟

هیلاری کلینتون و برنی سندرز در میان دموکرات‌ها پیشواز هستند؛ این در حالی است که در میان کاندیداهای جمهوری خواه رقابت سنگین تری وجود دارد، اما دونالد ترامپ تا این لحظه با اقبال بیشتری نسبت به سایر کاندیداهای جمهوری خواه رو به رو است. ترامپ به دلیل مولتی میلیاردر بودنش و همچنین به سبب مشکلاتی که آمریکا از بعد مهاجرپذیری و اسلام هراسی با آن رو به رو است، مورد پذیرش بیشتری از جانب مردم قرار گرفته است. اما در کل، حزب جمهوری خواه نسبت به دموکرات‌ها در وضعیت روشنی به سر نمی برد. رقابت کاندیداهای هر دو حزب در روز «سه شنبه بزرگ» که در یازده ایالت آمریکا برگزار خواهد شد، سبب روشن تر شدن وضعیت آنان می شود. در میان حزب دموکرات آمریکا، هیلاری کلینتون تا به این لحظه نسبت به سندرز در نظر سنجی ها پیشواز است که البته هنوز رقابت های انتخاباتی به اوج خود نرسیده و کلینتون به دلیل شناخته تر بودنش نسبت به سندرز توانسته آرای بیشتری را در نظر سنجی ها از آن خود کند. تحلیل ها نشان می دهد در مجموع، دو کرات ها شناس

و جمهوری خواهان نخواهند توانست به یکباره توافق هسته‌ای با ایران را نادیده بگیرند. باید از سه منظر به این اتفاق نگریسته شود. نخست از منظر حقوق داخلی آمریکا که بخشی از تعهدات بین المللی براساس توافقاتی است که قوه مجریه آمریکا با جهان خارج اتخاذ می کند. در تاریخ سیاسی آمریکا کمتر سابقه دارد که این موضع نیز توجه کنیم. از سوی دیگر در قانون اساسی و در حقوق داخلی آمریکا، تعهدات بین المللی به مثابه حقوق عالی به آمریکا قلمداد شده و باید نسبت به آن ارزش قابل شود و به آن متعهد باشد. البته در طول تاریخ آمریکا شاهدیم که آنها حقوق داخلی خود را بر حقوق بین الملل ترجیح داده‌اند؛ اما با این وجود حقوق بین الملل به مثابه قوانین عالی به مثابه حقوق می شود. از منظر حقوق بین الملل هم می توان به امکان یا عدم امکان نقض توافق هسته‌ای توسط رییس جمهوری جدید آمریکا نگریست.

برجام صرفاً فاسدی میان ایران و آمریکان نیست؛ بلکه سند چند جانبه بین المللی است. آمریکا تنها یکی از طرف هاست. بنابراین آمریکا مطابق با قوانین بین المللی قادر نخواهد بود به صورت یک جانبه یک توافق چند جانبه را نقض کند. از سوی دیگر ما در این توافق با نهاد عالی‌ای نظیر شورای امنیت رو به رو هستیم که بر این توافق صحنه گذاشته است. معمولاً تصمیم شورای امنیت بر حقوق داخلی کشورها تفوق و برتری دارد. کشورها قادر نخواهند بود برای شورای امنیت تصمیم بگیرند؛ اما عکس این اتفاق می تواند حادث شود؛ به این معنا که شورای امنیت برای کشورها تصمیم بگیرد. این موضوع مطابق با نص صریح منشور سازمان ملل متحد است. از منظر دیگر که باید به این موضوع پرداخته شود، بعد روابط بین الملل است. رییس جمهور بعدی آمریکا اگر بخواند به نقض توافق هسته‌ای بپردازد، با چه بهانه ای می تواند اقدام به چنین کاری کند؟! اگر بخواند با این بهانه که ایران تعهدات خود تخطی کرده است این توافق را نقض می کند، باید این ادعا توسط آژانس بین المللی انرژی اتمی اثبات شود. آژانس نمی تواند گزارش غیرواقعی بدهد. از سوی دیگر، اروپا دیگر به دلایل واهی، آمریکا را در این راستا همراهی نخواهد کرد و آمریکا نخواهد توانست اجماعی بین المللی علیه ایران در صورت عدم تخلفان ایجاد کند.

همچنین در صورت پیروزی روحانی در دوره بعدی انتخابات و با توجه به اینکه مجلس دهم نیز همسو با دولت است، تا ۶ سال آینده حداقل می توان گفت که ایران از سیاست های تنش زدایی با کشورهای اروپایی و آمریکا استفاده خواهد کرد؛ بنابراین به احتمال زیاد، تخطی از جانب ایران صورت نخواهد گرفت. آژانس نیز علیه ایران گزارش خلاف واقع ارائه نخواهد داد و آمریکا نیز نخواهد توانست براساس دلایل واهی و احساسات عمل کند و به نقض پیمان توافق هسته‌ای بپردازد؛ چرا که با چالش های زیادی در این مسیر مواجه خواهد بود.

موافقت و حمایت از لابی صهیونیستی، یکی از اصول مورد پذیرش تمامی کاندیداهای ریاست جمهوری آمریکا و شرط ورود افراد به عرصه انتخابات است

کلینتون، شاهد تحول اساسی در روابط میان ایران و آمریکا نخواهیم بود. این در حالی است که سندرز در سخنرانی هایش اعلام کرده است که در قبال ایران، نه تنها میراث اواما را حفظ خواهد کرد، بلکه مدل کوپار در رابطه آمریکا با ایران را پیاده خواهد کرد. میان آمریکا و کوپار دوران اواما پس از حدود ۵۰ سال، دومر تبه رابطه دیپلماتیک ایجاد شد و اواما به کوپا سفر کرد. مردم آمریکا از این روابط حمایت کردند و کنگره آمریکا نیز حداقل مخالفتی در این زمینه نداشت. سندرز حتی در سخنرانی اش، آمریکاییان را در ارتباط با کودتای ۲۸ مرداد علیه مصدق مقصر قلمداد کرد. نکته قابل توجه در مورد کاندیدای جمهوری خواه (دونالد ترامپ) هم این است که او در ارتباط

با برجام و نحوه برخورد با آن پس از پیروزی، موضع سکوت اتخاذ کرده است. این در حالی است که سایر کاندیداهای جمهوری خواه، برجام را کاغذ پارچه ای تلقی کرده اند که قابل نقض کردن است؛ نکته جالب دیگر این است که ترامپ و پوتین به تحسین متقابل یکدیگر پرداخته اند. بنابراین مناسبات مثبت قدرت میان ترامپ و پوتین اجازه نخواهد داد که ترامپ نسبت به ایران موضع خصمانه‌ای اتخاذ کند؛ چرا که روسیه متحد استراتژیک ایران است.

در صورت پیروزی جمهوری خواهان در انتخابات ریاست جمهوری آمریکا، آیا امکان شکسته شدن پیمان توافق هسته‌ای و نقض آن توسط آمریکا وجود دارد؟ آیا اروپا در این راه آمریکا را همراهی می کند؟

پیش بینی من این است که در صورت پیروزی جمهوری خواهان در انتخابات ریاست جمهوری آمریکا، وضعیت موجود در روابط میان ایران و آمریکا را خواهند پذیرفت؛ اما به دنبال بهانه برای متزلزل کردن این رابطه و سنگ اندازی هستند

انتخابات آمریکا چه تأثیری بر ایران خواهد داشت؟

پیروزی دموکرات‌ها به این دلیل که سنت اواما را در سیاست های خود در قبال ایران حفظ خواهند کرد، منافع بیشتری را عاید ایران می کند. ممکن است رییس جمهوری دموکرات بعدی در تاکتیک‌هایی که در قبال ایران اجرا می کند، تغییراتی بدهد، اما در استراتژی ها نخواهد توانست تغییرات عمده ای را ایجاد کند. بنابراین پیروزی دموکرات‌ها تداوم بیشتری را در وجود آمریکا نسبت به برجام ایجاد خواهد کرد. نکته ای که باید به آن اشاره کرد این است که علی رغم دموکرات بودن هیلاری کلینتون و سندرز، تفاوت هایی در نگاه سیاسی این دو نسبت به ایران وجود دارد. کلینتون گرایش بیشتری نسبت به لابی صهیونیستی از خود نشان می دهد و هدف او این است که توجه آنها را جلب کند. این در حالی است که به صورت همزمان، جلب توجه لابی اسرائیل و تنش زدایی در روابط آمریکا با ایران امکانپذیر نیست. کلینتون در صورت برنده شدن در انتخابات تلاش خواهد کرد کماتن متعهد به برجام باشد، ولی نسبت به تنش زدایی بیشتر با ایران بعید است اقدام اساسی انجام دهد.

البته برنی سندرز هم یک یهودی الاصل است و بعید است که به دنبال جلب حمایت‌های لابی صهیونیستی نباشد!

بله؛ موافقت و حمایت از لابی صهیونیستی، یکی از اصول مورد پذیرش تمامی کاندیداهای ریاست جمهوری آمریکا و شرط ورود افراد به عرصه انتخابات است. اسرائیل، شریک استراتژیک آمریکا در خاورمیانه تلقی می شود. پیروزی سندرز تنها نوعی تعدیل در سیاست ها خواهد بود. با پیروزی کلینتون یا سندرز، استراتژی ها کماکان همان است و تنها در تاکتیک ها تفاوت به وجود خواهد آمد. اواما سعی می کرد موضع مستقل تری در ارتباط با سیاست‌های اسرائیل در قبال ایران اعمال کند. در صورت پیروزی

و بهداشتی نسبت به جمهوری خواهان دارند.

آیا در سیستم انتخاباتی فاسد آمریکا، سندرز علی رغم همه شعارهای مثبت اقتصادیش به نفع معیشت مردم واقعا شانس برنده شدن دارد؟

مردم آمریکا از چهره های تکراری خسته اند اواما هم مانند سندرز یک سناتور بود و چندان در رأس رسانه ها قرار نداشت و شناخته شده نبود. در نظر مردم آمریکا، هیلاری کلینتون ۸ سال بانوی اول آمریکا، ۴ سال وزر بر امور خارجه و ۸ سال سناتور بوده است. بنابراین این اندازه حضور تکراری در عرصه سیاست این کشور چندان با ذائقه سیاسی آمریکاییان که به دنبال تجربه اشخاص و چهره های جدیدتر در عرصه قدرت و سیاست هستند، تطابقی ندارد. از این لحاظ سندرز که چهره ای جدیدتر نسبت به کلینتون داشته و شعارهای اقتصادی هم متناسب بیشتری با مشکلات معیشتی مردم آمریکا دارد، امکان برنده شدن خواهد داشت.

هیلاری کلینتون در شعارهای انتخاباتی‌ش بر برابری جنسیتی و احقاق حقوق اقلیت‌ها تأکید بیشتری دارد. آیا این شعارها می تواند برگ برنده‌ای برای او تلقی شود؟

همه کاندیداهای برابری جنسیتی و حقوق همجنس خواهان، تأکید ویژه‌ای دارند و این موضوع تنها خاص شعارهای انتخاباتی کلینتون نیست. بنابراین نمی توان این شعار را در ارتباط با خانم کلینتون برجسته کرد و آن را برگ برنده نامید. با این وجود، هیلاری کلینتون علی رغم تکراری بودن حضورش در عرصه سیاست، پیروزی‌ش در انتخابات ریاست جمهوری می تواند از یک بعد به اتفاقی تازه در تاریخ آمریکا بدل شود. از این نظر که در صورت برنده شدن به عنوان اولین رییس جمهور زن در تاریخ آمریکا مطرح خواهد بود.

سندرز با نوع ادبیات به کار رفته اش و نیز توجه به مطالبات اقتصادی مردم در سخنرانی‌هایی که ارائه داده، مورد استقبال مردم قرار گرفته است. آیا این احتمال وجود دارد که سندرز سوسیالیست وارد کاخ سفید شود؟

وضعیت اقتصادی مردم در آمریکا با چالش‌هایی روبه‌رو است. بنابراین کاندیدایی نظیر سندرز که عمده تأکیدش بر سیاست‌های اقتصادی و دولت رفاهی است، طبیعتاً با اقبال بیشتری از جانب مردم مواجه خواهد شد. این در حالی است که هیلاری کلینتون بیشتر بر اقتصاد آزاد تمرکز کرده است و این جریان را نمایندگی می کند. در کل دموکرات‌ها تأکید بیشتری بر سیاست‌های رفاهی

سندرز با نوع ادبیات به کار رفته اش و نیز توجه به مطالبات اقتصادی مردم در سخنرانی‌هایی که ارائه داده، مورد استقبال مردم قرار گرفته است. آیا این احتمال وجود دارد که سندرز سوسیالیست وارد کاخ سفید شود؟

وضعیت اقتصادی مردم در آمریکا با چالش‌هایی روبه‌رو است. بنابراین کاندیدایی نظیر سندرز که عمده تأکیدش بر سیاست‌های اقتصادی و دولت رفاهی است، طبیعتاً با اقبال بیشتری از جانب مردم مواجه خواهد شد. این در حالی است که هیلاری کلینتون بیشتر بر اقتصاد آزاد تمرکز کرده است و این جریان را نمایندگی می کند. در کل دموکرات‌ها تأکید بیشتری بر سیاست‌های رفاهی

جهان در قاب تصویر

صداهای فعال
انگلیسی با برپایی تظاهرات در لندن از دولت بریتانیا خواستند از پناهنچیان و مهاجران، علی‌الخصوص ساکنان کمپ کاله، حمایت بیشتری داشته باشد.
منبع: یورونیوز

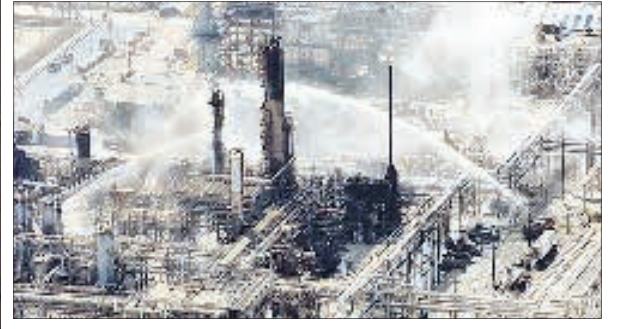
پدافند هوایی
ارتش یمن یک فروند پهپاد جاسوسی را در منطقه «السجول» استان إب واقع در جنوب غرب این کشور منهدم کرد.
منبع: فرانس پرس

پلیس استانبول به ساختمان روزنامه‌ها زان که مخالف سیاست‌های رجب طیب اردوغان رییس جمهوری ترکیه است، حمله کرد و با صداهای انفجار که مقابل ساختمان روزنامه جمع کرده بودند، درگیر شد و با گاز اشک آور و ماشین آبیاش آنها را متفرق کرد.
منبع: رویترز

در آستانه صدمین سالگرد قیام استقلال طلب ایرلند، پلیس دو بمب را در مرکز ایرلند شمالی به دست پلیس کشف کرد.
منبع: گاردین

انفجار بالایشگاهی در تگزاس آمریکا در این سانحه دست کم یک نفر مجروح شد. اما شرکت صاحب بالایشگاه به مقام‌های پلیس اعلام کرده که خطر نشست مواد شیمیایی و خطری برای مردم وجود ندارد.
منبع: ان بی سی